

Kısa Kısa...

Şafak Alpay* / safak@metu.edu.tr

♣ **XVIII. Ulusal Matematik Sempozyumu**, 5-8 Eylül 2005 arasında İstanbul Kültür Üniversite-si'nde düzenlenecektir. Ayrıntılı bilgi ve başvuru için <http://fen-edebiyat.iku.edu.tr/matsemp2005/> adresi-ne giriniz.

♣ **Yaz Okulu**. 18 Temmuz - 30 Ağustos arasın-da Amasra'da düzenlenen yaz okulunun duyurusu-nu ve katılım koşullarını sayfa 12'de bulabilirsiniz.

Ömer Köse

♣ Dokuz Eylül Üniversite-si'nden Ömer Köse'yi kaybettik. Sayfa 50-53'te Ömer Köse'nin yaşamöyküsünü ve yakınlarının hakkında söylediklerini okuya-bilirsiniz. Başımız sağolsun.

♣ Bir çoğumuzun cebiri öğ-rendiği "A survey of Modern Al-gebra" kitabının yazarı ve Kategori Kuramı'nın ya-ratıcısı **Saunders MacLane** 14 Nisan'da öldü. Mac-Lane 1909 ABD doğumluydu; 1930'larda Göttingen'in Göttingen olduğu son yıllarda, Bernays'le dok-toraya başlamış, Naziler Yahudi diye 1933'te Bernays'in işine son verince Weyl ile doktorasını bitirmiş ve 1947'de Şikago Üniversitesi'nden emekli olmuştu. MacLane'in "Nazi-ler Altında Göttingen'de Matematik" adlı makale-si için www.ams.org/notices/199510/maclane.pdf adresine girin.

Saunders MacLane ve eşi Osa

♣ Mutlu haberlere geçelim... ODTÜ öğretim üyelerinden **Okay Çelebi** Complex Variables The-ory and Applications adlı derginin editörleri arasın-da, **Aydın Aytuna** ise Mediteranean Journal of Mat-hematics dergisinin editörleri arasında yer aldılar.

♣ Harvard Üniversitesi başkanı Lawrence H. Summers birçok kadın akademisyenin bulunduğu bir ortamda kadınların belki de genetik nedenlerle birinci sınıf matematik ve bilim yapamadıklarını söyleyerek şimşekleri üzerine çekti. Bunun üzerine Harvard'lılara bir açık mektup yazan Summers, bir yandan böyle bir şey söylediğini inkâr ederken bir

yandan da sözlerinden dolayı özür diledi: www.president.harvard.edu/speeches/2005/womensci.html

♣ Bu yılki **Tübitak Proje Yarışmaları** sekiz ay-rı bölgede yapıldı. İç Anadolu bölgesinin ilk eleme sınavını kazananların projelerini ODTÜ'de bir haf-ta boyunca sergileme olanağı buldular. Bu yarış-macıardan Eren Bölükbaşı, Başak Apaydın ve Fat-ma Nilüfer Fırat Türkiye finallerine katılmaya hak kazandılar.

♣ İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin düzenlediği **Cahit Arf Matematik Günleri**'nin dördüncüsü ya-pıldı. Soru ve yanıtlar bir sonraki sayımızda yayım-lanacak.

♣ Ardahan'ın Hanak ilçesi'nin Atatürk İlköğ-retim Okulu'nda 6-7 Mayıs arasında bir başka **Cahit Arf Matematik Günleri** düzenlendi. Belediye, Kaymakamlık, İlçe Jandarma Komutanlığı ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün katkılarıyla yapılan toplantı dört öğretmenin önderliğin-de yapıldı.

♣ **Üçüncü Gündüz İkedâ Araştır-ma Teşvik Ödülleri** için başvurular 30 Kasım 2005'e kadar Gündüz Ike-da Ödülü, c/o Matematik Vakfı, OD-TÜ adresine yapılabilir. Ülkemizde gerçekleştirilmiş ve yayına kabul edil-miş makalelerle katılan yarışma için adayların bir de yaşamöykülerini göndermeleri gerekmektedir.

♣ 2003 Arf Konuşmacısı ve Fields Ödülü sahi-bi **David Mumford**'ın Amerikan Matematikçiler Derneği'nin "Notices" dergisinde ülkemizdeki izle-nimlerinin de yer aldığı bir yazısı çıktı. Bu derginin Mayıs sayısında yer alan "Mathematics in the Ne-ar East" adlı makalede Mumford ODTÜ ve Boğaz-ıci Üniversitesi hakkındaki düşüncelerine de yer vermiş. Notices dergisine ulaşamayanlar, bu maka-leyi www.math.metu.edu.tr/departament/commumford.pdf adresinde bulabilirler.

♣ <http://dz-srv1.sub.uni-goettingen.de/sub/dig-bib/asearch> adresinden genellikle Almanca mate-matiksel kitap, dergi ve makalelere ulaşılabilir, ör-neğin Hilbert'in toplu eserlerine.

* ODTÜ Matematik Bölümü öğretim üyesi.

♣ Akdeniz Üniversitesi Matematik Bölümü, Güney Kore'deki Jangjeon Matematik Derneği'yle 4-6 Temmuz arasında Antalya'da bir toplantı düzenleniyor. Toplantının ana konuları analitik sayılar kuramı, matematiksel fizik ve uygulamaları. Yerel düzenleme komitesi başkanı Akdeniz Üniversitesi'nden Veli Kurt.

♣ Üniversite öğrencileri arasında düzenlenen ve Londra'daki University College ve Bulgaristan'daki Amerikan Üniversitesi tarafından 12'ncisi düzenlenen ICM, 22-28 Temmuz arasında yapılacaktır. Yarışma adresi www.imc-math.org.

Peter D. Lax

♣ Bu yılın Abel Ödülü'nü (ve yaklaşık 1 milyon doları) diferansiyel denklemlerin çözümünde çığır açıcı çalışmaları nedeniyle Peter D. Lax aldı.

♣ Dirichlet, 1837'de a ve d bir-birine asalsa, $a + nd$ 'nin asal olduğu sonsuz tane n 'nin olduğunu kanıtladı. O günden bugüne bu konuda dişe dokunur bir gelişme

görülmemişken, Friendlander ve Iwaniec, $a^2 + b^4$ biçiminde yazılan (a ve b tamsayılar elbet) sonsuz tane asalın olduğunu gösterdiler. www.pnas.org/cgi/reprint/94/4/1054

♣ Birkaç yıl önce 300 yıllık bir arayıştan sonra çözülen Fermat Teoremi'ni bilmeyen yoktur: Eğer a, b, c ve x doğal sayılarsa ve $x > 2$ ise $a^x + b^x = c^x$ ise o zaman $abc = 0$ 'dır. Bir matematik meraklısı olan bankacı Andy Beal'in 1997'de sorduğu soru belki de matematikçileri yeni bir sınava sokacak denli zorlu: Eğer a, b, c ve x, y, z doğal sayılarsa ve $x, y, z > 2$ ise ve $a^x + b^y = c^z$ ise, o zaman a, b ve c 'nin illa bir ortak böleni var mıdır? Beal bu soruyu olumlu ya da olumsuz yanıtlayana bir de ödül koymuş: 100.000 ABD doları. <http://www.math.unt.edu/~mauldin/beal.html> adresinden ödül ve sını hakkında daha fazla bilgiye ulaşabilirsiniz.

♣ III. Geometri Sempozyumu 4-6 Temmuz tarihlerinde Osmangazi Üniversitesi Fen Fakültesinde yapılıyor. Toplantı hakkında daha fazla bilgi için www.ogu.tr/~math adresine bakabilirsiniz. ♣

Ödüller

Dergide birçok soruyla karşılaşacaksınız. Bu sorular açık açık sorulmamış ya da iyi ifade edilmemiş olabilirler. Yanıtlarınızı, bulduklarınızı, yazarı belliye yazarın adresine, yoksa dergi adresine 31 Mayıs 2005 tarihine kadar yollayın. Sorduğumuz bazı soruların yanıtlarını biz de bilmeyebiliriz! Yanıtladığınız ya da yanıtlayamadığınız aklınıza gelen sorularınızı da bize yollayın. En güzel yanıtlara (sorulara da!) ödül olarak kitap vereceğiz.

Ödüllerimizin Bazıları

- ♣ Dennis Shasha, **Dr. Ecco'nun Şaşırtıcı Serüvenleri**, TÜBİTAK Yayınları, Ocak 2004.
- ♣ Dennis Shasha, **Bunu Ancak Dr. Ecco Çözer**, TÜBİTAK Yayınları, Temmuz 2001.
- ♣ Georges Ifrah, **Rakamların Evrensel Tarihi II, III, VI, VII**, TÜBİTAK Yayınları.
- ♣ G.H. Hardy, **Bir Matematikçinin Savunması**, TÜBİTAK Yayınları, Temmuz 2003 (Bir Adet)
- ♣ Jerry P.King: **Matematik Sanatı**, TÜBİTAK Yayınları, Kasım 2004 (Bir Adet)
- ♣ Malcolm E. Lines: **Bir Sayı Tut...**, TÜBİTAK Yayınları, Ocak 2004.

Ödül Kazananlar

Nurgül İbiş ve Yatağan L. 11 Fen A sınıfı öğrencileri, Hasan Uytun (Harran Ü. Mat.) Tonguç Cankurt, Çınar Yüncüler, Emrah Kaya ve Oğuzhan Orhan, Onur Varol, Özkan Gökdere (İzmir Anadolu Fen L. 11.sınıf), İbrahim Çimentepe (İzmir Özel Yamanlar L.), Aras Erzurumluoğlu (ODTÜ Mat.), Zekeriya Güney (Muğla Ü. Mat. Topluluğu), Suat Akbulut (İzmir Öz. Yamanlar L.), Ertuğrul Aksünger (Antalya Kültür D.), Mustafa Ataklı (Safa D., Gaziantep), Bilgin Canpolat (H.F.Z. Anadolu L., Tekirdağ), Davut Çalık (İzmir Öz. Yamanlar L.), Alper Çay (Kayseri Uzman D.), İbrahim Çimentepe (İzmir Öz. Yamanlar L.), Furkan Erden (İzmir Öz. Yamanlar L.), Ahmet Hamdi Fazlıoğlu (İzmir Özel Yamanlar L.), Ayhan Gündüz (Osmaniye), Osman Öcal (İzmir Öz. Yamanlar L.), Tufan Özdin (İzmir Yüksek Tekn. Enst.), Burak Sağlam (İzmir Öz. Yamanlar L.), Tuğba Uzluer (İzmir Öz. Yamanlar L.), Semih Yavuz (İzmir Öz. Yamanlar L.), Hasan Zerze (ODTÜ, Kimya Müh. Böl.), Nami Yıldırım (T. İş Bankası, İzmir).